

се изменя производителността както в производствения (трансформационния) сектор (ПС), така и в ТС. Ако се окаже, че за разлика от производителността на труда в ПС производителността в ТС намалява, то би могло да се заключи, че единичните ТР нарастват и в дългосрочен план биха се превърнали в пречка пред икономическия растеж. Bischoff, Bohnet (2000) и Bischoff (2002) подлагат на допълнителна емпирична проверка резултатите на Лъхел. Използвайки различен метод на оценка на ТС в западногерманската икономика между 1985 и 1993 г., основан на дела на “трансакционните агенти”¹¹ в общия брой на заетите в отделните индустрии:

$$STA_{it} = \frac{TA_{it}}{TA_{it} + TF_{it}},$$

където TA_{it} са трансакционните, а TF_{it} - трансформационните агенти в индустрия i в момента t , авторите достигат до сходни резултати за развитието на обема на съвкупните ТР (увеличение на процента на разходите за заплати на трансакционни агенти в общия размер на трудовия доход в стопанството). Евентуални разлики в производителността на труда на трансакционните и трансформационните агенти те оценяват статистически с помощта на следната Коб-Дъгласова производствена функция:

$$LP_{it} = e^{\alpha t} (STA_{it})^{\beta t} (CLR_{it})^{\gamma t} e^{\varepsilon_{it}},$$

където LP_{it} е производителността на труда, а CLR_{it} - съотношението капитал/труд в индустрия i в момента t . Освен очакваната висока значимост на CLR_{it} за обяснение на стойностите на производителността, резултатите от регресионния анализ показват значимо положително влияние на STA_{it} : трансакционните агенти са средно по-производителни от трансформационните. За да потвърди или отхвърли предположението за разминаване в тенденциите на промяна на производителността в зависимост от структурата на дей-

¹¹ Трансакционни агенти са заетите, посочили като основна някоя от следните дейности в провежданото на всеки две години допитване на Федералния статистически институт: търговия, администрация, планиране и изследователска дейност, управление и контрол, сигурност/охрана, образование/информационно обслужване. Трансформационни агенти са посочилите производство на машини и оборудване/техническо обслужване, всички други видове производство, ремонт, услуги.